

BILTEN

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

PRINUDNA
REVIZIJA

OIE

CO2

EU ETS

GA

Revizija vodećeg klimatskog paketa EU bloka	OVDE
EU parlament pred dogovorom o reformama EU ETS	OVDE
Razvodnjavanjem EU ETS Unija promašuje svoje klimatske ciljeve	OVDE
Pad cena dozvola za emisije CO2.....	OVDE
Nedostaje skladište energije u nacrtu energetske plana Evropske unije	OVDE
Investitori ulažu u zelenu energiju, tržište emisija ugljenika	OVDE
Brisel maksimalno ubrzava rok licenciranja OIE projekata	OVDE
Francuski energetske regulator (CRE) kaznio državnog kolosa EDF	OVDE
Nemačka domaćinstva će imati prioritet u snabdevanju gasom	OVDE
Britanija zadržava gornju granicu za cenu energije za domaćinstva	OVDE
Ofgem uvodi kvartalnu reviziju cena energije	OVDE
Sigurnost evropskog snabdevanja energijom iz dana u dan je sve manja	OVDE
EU razmatra ograničenje cene gasa u scenariju prekida isporuke Rusije	OVDE
Gasprom uverava evropske klijente da plaćaju gas ne kršeći sankcije	OVDE
Planovi EU za gas bi mogli koštati 250 mlrd evra više u 2030. od očekivanja	OVDE
EU: Cena oslobađanja od ruske energije 195 mlrd evra	OVDE
Skuplji gas za bugarske potrošače.....	OVDE
Evropa: Prtosečne cene el. energije za dan unapred. Nedelja 2 -8 maj	OVDE
Pročne kliring cene el.energije u JIE. Nedelja 2 -8 maj	OVDE

Revizija vodećeg klimatskog paketa EU bloka

STRAZBUR - Odbor za životnu sredinu Evropskog parlamenta (ENVI) glasaće u ove nedelje o polovini tekstova u ključnom paketu Evropske komisije *Podešeni za 55* (Fit for 55) koji ima za cilj smanjenje emisije stakleničkih gasova za 55% do 2030. godine, piše 13. maja **Euractiv**.

Posebno se željno iščekivao predlog za reformu tržišta ugljenika EU jer je on „glavni brod evropske klimatske regulative“, naglasio je predsednik ENVI komiteta Paskal Kanfin (Pascal Canfin), član centrističke grupe Renew Europe, na brifingu za novinare 12. maja.

"Pooštrićemo igru za industriju", upozorio je on.

Šema EU za trgovinu emisijama, koja je na snazi od 2005. godine, omogućava mnogobrojnim industrijskim kompanijama da kupuju dozvole za emisije CO2 na tržištu u slučaju da prekorače dozvoljene kvote emisija. Nakon što su cene ovih dozvola ostale niske dugi niz godina, one su u februaru dostigle vrhunac svih vremena od 100 eura po toni.

Očekuje se da će velika većina poslanika u ENVI komitetu podržati uključivanje novih sektora na tržište ugljenika, uključujući i pomorski sektor, ali će verovatno glasati za zabranu besplatnih dozvola koje se trenutno daju sektoru vazduhoplovstva od 2025. nadalje.

Ovo bi se trebalo odnositi na domaće letove u EU i na letove iz EU u ostatak sveta.

Jačanje Mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika

Poslanici EP će takođe glasati o predlogu za postepenu implementaciju Mehanizma za prekogranično prilagođavanje ugljenika (CBAM) između 2025. i 2030. godine i na taj način početi implementaciju ranije od datuma početka 2026. koji je predložila Evropska komisija.

Stoga se očekuje da će se "razumna većina" poslanika ENVI-a zalagati za "ojačani CBAM", ubrzavajući

njegovu implementaciju i šireći delokrug na "neke dodatne sektore", dodao je Canfin.

Očekuje se i da će poslanici glasati za uključivanje transporta na tržište ugljenika i zgrada koje koriste kompanije, bez, barem za sada, privatnih lica.

"Sve 'komercijalno' moglo bi početi 2025. godine, dakle godinu dana ranije od predloga Evropske komisije, ali bi sve privatno bilo uklonjeno", rekao je Canfin.

"Komisija će 2026. godine analizirati da li je uključivanje privatnog prevoza i zgrada i dalje relevantno i, u zavisnosti od toga, daće zakonski predlog", objasnio je on, dodajući da će u ovom slučaju biti vezani samo privatnici EU ETS od 2029.

Glasanje ENVI komiteta poklapa se sa onim što će Evropska komisija objaviti kroz svoje saopštenje "REPowerEU" 18. maja.

Plan Komisije, sastavljen 8. marta, nakon što je počeo rat u Ukrajini, trebalo bi da omogući smanjenje potrošnje ruskog gasa za dve trećine do kraja godine i potpuno ga ukinuti "znatno pre 2030. godine".

Povećanje udela obnovljivih izvora energije u energetsom miks blokova i diversifikacija snabdevanja gasom su dva glavna stuba plana koja željno iščekuju poslanici.

Canfin očekuje da će saopštenje Komisije „ubrzati određene dimenzije Zelenog dogovora“, posebno zato što se očekuje predlog povećanja ukupnog udela obnovljivih izvora energije na najmanje 45% do 2030. godine – u poređenju sa sadašnjim ciljem od 40%.

Između ambicija postavljenih u paketu Fit for 55, koje bi se mogle povećati zavisno o tome kako će poslanici glasati, i nove komunikacije Komisije REPowerEU, „imamo mogućnost da u naredne četiri nedelje prilično ubrzamo Zeleni dogovor“, rekao je Canfin.

EU parlament pred dogovorom o reformama EU ETS

BRISEL – Poslanici Evropske unije postigli su početni dogovor o reformama tržišta ugljenika Unije (EU ETS) dok se pripremaju za pregovore o reviziji ključne politike blokova za smanjenje emisija stakleničkih gasova.

Zakonodavci koji predstavljaju veliku većinu odbora Evropskog parlamenta za životnu sredinu podržali su većinu predloženih izmena, rekao je u 11. maja vodeći pregovarač parlamenta Peter Liese (foto EP).

Zakonodavci koji predstavljaju veliku većinu odbora Evropskog parlamenta za životnu sredinu podržali su većinu predloženih izmena, rekao je u 11. maja vodeći pregovarač parlamenta Peter Liese (foto EP).

“Postigli smo dogovor o ETS-u. Više podrške za inovativne kompanije. Oni koji nastave da masovno emituju biće strogo kažnjeni” - objavio je Liese na ***Twitteru***.

Promene bi ograničile plan Evropske komisije da uvede novu cenu ugljenika za goriva koja se koriste u zgradama i transportu.

Zakonodavci su se složili da se šema primenjuje na komercijalne subjekte od 2025. godine, a da se proširi na privatne potrošače tek 2029. ako se ispune određeni uslovi.

Rekonstrukcija, koju je prošle godine predložila Evropska komisija, smatra se kritičnom jer emisije iz saobraćaja rastu, a većina zgrada u Evropi se greje na fosilna goriva, čime se proizvodi otprilike

trećina ukupnih emisija u EU.

Ali naišla je na žestoko protivljenje nekih država članica, koje - s obzirom na to da cene gasa skaču na rekordne nivoe - strahuju da će dodatno povećati račune za energiju i naštetiti siromašnijim građanima.

Cene u novoj šemi bi bile ograničene na 50 evra po toni, rekao je Liese. Dodao je da je dogovor o izostavljanju domaćinstava sa novog tržišta "bolan kompromis", ali da ga smatra pobedom u svetlu protivljenja nekih zemalja i poslanika.

Odbor za životnu sredinu će ove nedelje glasati o predloženim izmenama pre punog glasanja u parlamentu u junu ili julu. Ako bude odobren, sporazum će formirati stav Evropskog parlamenta za konačne pregovore sa zemljama EU o reformi.

Promena u celosti

Zakonodavci su se složili da će olakšati odgovor na skokove cena na tržištu ugljenika i nagraditi industrijske kompanije sa najboljim ekološkim učinkom dajući im dodatne besplatne dozvole, preuzete od firmi koje nemaju planove za dekarbonizaciju.

Liese je rekao da će inovativne kompanije biti podržane sa 50 miliona dodatnih sredstava iz Fonda za inovacije EU.

Emisije iz brodarstva bi bile u potpunosti pokrivena tržištem ugljika od 2024., dve godine ranije od prvobitnog predloga Evropske komisije, koja izrađuje nacрте zakona EU.

Međutim, poslanici se nisu mogli složiti oko svih elemenata. Neke parlamentarne grupe složile su se da će se zalagati za još strožija pravila – uključujući ukidanje besplatnih dozvola za CO₂ za industriju do kraja decenije.

Razvodnjavanjem EU ETS Unija promašuje svoje klimatske ciljeve

BRISSEL – Odlaganje uvođenja nove cene ugljenika u sektore zgradarstva i saobraćaja bi moglo značiti da EU promašuje svoje klimatske ciljeve jer bi, prema belešci Komisije koju je video **Reuters**, novi ETS obezbedio 45% dodatnog smanjenja CO₂ potrebnog u tim sektorima da bi se postigao cilj do 2030. godine. Ukidanje predloga EU značilo bi njegovu zamenu daleko strožim nacionalnim politikama i odgovarajućim investicijama, rekla je Komisija. Pregovarači su rekli da očekuju da će novi ETS na kraju krenuti, ako kreatori politike budu mogli da se dogovore o merama za kompenzaciju potencijalnih troškova domaćinstvima.

Komisija je predložila da se milijarde evra prihoda od šeme preusmere u fond za pomoć građanima u plaćanju računa, subvencioniranju električnih automobila i renoviranju domova koji štede energiju.

Glavni pregovarač parlamenta Peter Liese rekao je da je stav poslanika da bi fond trebalo da bude pokrenut pre novog ETS-a, koji bi zahtevao da se u njega uplati budžet bloka 27 zemalja.

Neke zemlje EU žele izbeći taj put jer izmene budžeta zahtevaju jednoglasno odobrenje svih država članica.

Pregovarači se takođe bave dugačkom listom pitanja koja se tiču postojećeg ETS-a, koji je redizajniran kako bi se brže smanjile emisije, smanjile besplatne dozvole za CO₂ za industriju i dodale otpreme u shemu.

Da bi se zakon usvojio ove godine, Evropski parlament i zemlje EU moraće da se dogovore o stavovima u narednim nedeljama kako bi sebi ali vremena da pregovaraju o konačnim pravilima.

Pokrenut 2005. godine, sistem trgovanja emisijama (ETS) je glavni alat Evropske unije za smanjenje stakleničkih gasova, prisiljavanjem elektrana i fabrika da kupuju dozvole za CO₂ kada zagađuju i ograničavanjem količine dozvola. Šema je smanjila emisije u tim sektorima za 43% od svog pokretanja, ali je pred rekonstrukcijom, jer EU nastoji postići do 2030. godine cilj smanjenja neto emisija za 55% u odnosu na nivoe iz 1990.

Pad cena dozvola za emisije CO2

BRISSEL - Strahovanje od recesije se odrazilo čak i na tržište emisija ugljenika, piše online platforma **Balkan Green Energy News (BGEN)**.

Cena ekvivalenta CO2 u okviru EU ETS-a se survala više od pet odsto posle uzleta na nivo blizu nedavnih rekorda

Cene evropskih dozvola za ispuštanje ugljen-dioksida i drugih gasova s efektom staklene bašte su početkom maja bile na putu da prevaziđu dosad najviše nivoe, postavljene u februaru s povećanjem potražnje za fosilnim gorivima zbog energetske krize i zbog očekivane invazije Rusije na Ukrajinu.

Ipak, prošle nedelje se smer preokrenuo uporedo sa sveobuhvatnim padom zabeleženim na svetskim berzama akcija i sirovina uključujući naftu i gas.

Pretnja globalne recesije je gurnulo cene fosilnih goriva naniže, što se prelilo na Sistem Evropske unije za trgovanje emisijama (EU ETS). Referentni terminski ugovor za decembar na berzi ICE Endex srušio se više od pet procenata na tek nešto ispod 87 evra po toni ekvivalenta ugljen-dioksida, u poređenju sa dosad najvišim nivoom na zatvaranju od 96,93 evra, postignutim 8. februara.

Nedostaje skladište energije u nacrtu energetske plana Evropske unije

BRISSEL - Procureli nacrt verzije RePower EU, političke strategije osmišljene da oslobodi Evropsku uniju od veza sa ruskim uvozom fosilnih goriva, ne uključuje pominjanje skladištenja energije.

Nacrt je predviđen za objavljivanje 18. maja.

EU veruje da će paket Fit for 55 – kojim će se obavezati zemlje EU na smanjenje emisija stakleničkih gasova (GHG) za 55% do 2030. godine i koji je već bio pokrenut pre ruzske intervencije u Ukrajini – donekle ići za postizanje ovih ciljeva. Ali prepoznala je da je potrebno učiniti više u kratkom i srednjem roku.

Na primer, mere energetske efikasnosti Fit for 55 smanjiće potrošnju gasa u zemljama članicama EU za 30% do 2030. godine.

RePower EU poziva na mnogo veću akciju na primeni obnovljive energije i povezanih tehnologija pametne energije, poput toplotnih pumpi i vodoničnih elektrolizera. To bi povećalo cilj Direktive o obnovljivoj energiji sa 40% na 45% do 2030. godine, što je ekvivalentno 1.236GW instaliranog kapaciteta OIE, u odnosu na 1.067GW ciljanih kroz Fit for 55.

Ipak, pored ovog guranja za „masovno“ povećanje OIE, on se takođe u velikoj meri fokusira na diversifikaciju uvoznih izvora goriva kroz dobrovoljnu zajedničku platformu za kupovinu gasa, LNG-a i vodonika.

U nacrtu nekoliko puta se pominje reč „skladištenje“ – ali to je isključivo u kontekstu osiguravanja dovoljnih resursa za skladištenje prirodnog gasa, uz nešto skladištenja vodonika. Nedostatak strategije skladištenja je već bio problematičan pre RePower EU, piše **Euractiv**.

Evropsko udruženje za skladištenje energije (EASE) je već u aprilu u otvorenom pismu sa drugim trgovinskim grupama pozvalo Evropsku komisiju da u svoje planove uključi razmatranje baterija, mehaničkih i termičkih tehnologija za skladištenje.

Ranije je generalni sekretar EASE-a, Patrick Clerens rekao za Energy-Storage.news da masovno uvođenje potrebne obnovljive energije jednostavno neće biti moguće bez adekvatnog skladištenja energije. Otprilike 190 GW skladišnog prostora će biti potrebno do 2030. godine, pokazalo je modeliranje EASE, daleko iznad instalirane baze od oko 60 GW danas.

Clerens je također rekao da je modeliranje budućeg EU energetskeg sistema u velikoj meri zasnovano na zastarelim pretpostavkama, koje još uvek smatraju termoelektrane ključnom tehnologijom za balansiranje vrhova potražnje za energijom.

Paket EU Green Deal imao je sličnu rupu u obliku skladištenja energije, a kontinentalna trgovinska grupa se zalagala za njegovo uključivanje ranije ove godine, posebno zbog nedostatka razmatranja dugotrajnog skladištenja.

Investitori ulažu u zelenu energiju, tržište emisija ugljenika

NIJORK - Manuela Sperandeo, direktorka za indeksiranje sektora održivog razvoja u firmi BlackRock, izjavila je da ulivanje sredstava u berzanske proizvode kojima se trguje na kripto berzi (ETP-ove) o oblasti obnovljivih izvora energije nastavlja da se povećava.

To je verovatno znak rasta interesovanja investitora za zelenu energiju kao i za tržište sertifikata za emisije gasova s efektom staklene bašte.

Na tržištima takođe računaju na najavljeno uvođenje privremenog ograničavanja cena prirodnog gasa i uglja za elektrane u Portugalu i Španiji. Napori EU da se oslobodi ruskih fosilnih goriva remete lance snabdevanja i verovatno će dovesti do nestašica.

Osim toga, evropske zemlje se okreću domaćim resursima poput podmorskih gasnih nalazišta, što može da odloži energetske tranzicije. One traže uglj, gas i naftu na drugim stranama, što bi trebalo da održi cene na visokom nivou i posredno pojača uzlazni pritisak na kotacije u okviru EU ETS-a, ukoliko potražnja za energentima ne bude ozbiljno pala usled usporavanja privrede.

Brisel maksimalno ubrzava rok licenciranja OIE projekata

BRISEL - Izvršna vlast Evropske unije želi da ubrza zelenu tranziciju bloka dozvoljavajući nekim projektima obnovljive energije da dobiju dozvole u roku od godinu dana, pokazuje nacrt dokumenta, prenosi **Reuters**.

Brisel će ove nedelje predstaviti paket mera za okončanje oslanjanja Evropske unije na Rusiju, jačanjem obnovljive energije, uštedom energije i povećanjem uvoza gasa iz drugih zemalja.

U sklopu toga, Evropska komisija će predložiti pravila koja zahtevaju od zemalja da odrede "područja na kopnu ili moru" pogodna za obnovljivu energiju, gde bi takvi projekti imali mali uticaj na životnu sredinu, pokazuje nacrt zakonskog predloga.

"Proces izdavanja dozvola za nove projekte koji se nalaze u područjima obnovljivih izvora energije ne sme biti duži od jedne godine", navodi se u dokumentu, dodajući da bi se to moglo produžiti za tri meseca u "vanrednim okolnostima".

To se može uporediti sa trenutnim dvogodišnjim rokom EU za odobravanje takvih šema, koji se takođe može produžiti za još godinu dana. Projekti koji nisu obuhvaćeni ovim područjima držaće se postojećeg vremenskog okvira, navodi se u nacrtu.

Reuters ukazuje da se projekti obnovljivih izvora energije često suočavaju s daleko dužim

kašnjenjima, zbog birokratije, lokalnog protivljenja ili zabrinutosti oko zaštite ugroženih vrsta.

U Grčkoj, na primer, osam godina je tipičan rok za odobravanje projekata energije vetra, navode u tamošnjem udruženju proizvođača te energije Hellenic Wind Energy Association.

Izdavanje dozvola i izgradnja projekata obnovljivih izvora energije bi bili označeni kao u "prethodnom javnom interesu", što bi omogućilo pojednostavljenu procenu.

Odabrana područja bi izbegavala zaštićene lokacije ili puteve migracije ptica, a prioritet bi dali izgrađenim područjima kao što su krovovi, putevi i železnice, industrijska mesta i okolno zemljište.

Ukupna područja bi bila podvrgnuta ekološkoj proceni, ali ona više ne bi bila potrebna za pojedinačne projekte, osim ako bi značajno uticali na životnu sredinu u nekoj drugoj zemlji EU, navodi se u nacrtu.

Projekti sa kapacitetom manjim od 150 kW dobijali bi dozvole u roku od šest meseci, ili devet ako postoje problemi oko sigurnosti ili uticaja na električnu mrežu.

Brža pravila o dozvolama ne bi se primenjivala na postrojenja koja sagorevaju biomasu za dobijanje energije.

Francuski energetska regulator kaznio državnog kolosa EDF

PARIZ - Francuski energetska regulator (CRE) kaznio je nacionalnog energetska monopolistu EDF prvom sankcijom za insajdersku trgovinu u okviru Uredbe Evropske Unije o integritetu i transparentnosti energetska tržišta (REMIT), a trgovačku podfirmu EDF-a, EDFT, zbog manipulacije tržištem.

Dana 3. maja 2022. godine, CRE je objavio je odluke o sankcijama koje je usvojio njegov Komitet za rešavanje sporova i sankcije (CoRDİS) kojima se izriču kazne u iznosu od:

- 500.000 evra za Electricité de France (EDF), za kršenje obaveze otkrivanja povlašćenih informacija iz člana 4. REMIT-a i zabrane insajderske trgovine prema članu 3 i:
- 50.000 EUR za EDF Trading Limited (EDFT), za manipulaciju francuskim veleprodajnim tržištem električne energije kršeći član 5 REMIT-a.

CoRDİS je utvrdio da u oktobru 2016. godine, u kontekstu visokih cena električne energije i stresnih tržišta (zbog nedostupnosti nekoliko EDF nuklearnih reaktora), EDF nije objavio povlašćene informacije na efikasan i pravovremen način.

Informacija se odnosila na zahtev Francuske agencije za nuklearnu sigurnost za dodatnim kontrolama pet nuklearnih reaktora, što bi dovelo do njihove privremene nedostupnosti.

Nadalje, EDF je koristio ove povlašćene informacije za nabavku dva povezana veleprodajna energetska proizvoda preko svoje trgovačke podružnice EDFT, čime je prekršio zabranu insajderske trgovine.

CoRDİS je dalje procenio operativnu grešku koju je EDFT priznao, a koja je dovela do prekomerne kupovine na francuskom tržištu električne energije za dan unapred i doprinela skokovima cena uočenim 7. i 8. novembra 2016.

CoRDİS je zaključio da su pogrešne naredbe EDFT-a verovatno davale lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude i potražnje na spot tržištu električne energije.

EU razmatra ograničenje cene gasa u scenariju prekida isporuke Rusije

BRISEL - Evropska unija bi mogla ograničiti cene prirodnog plina kako bi izbegla "nepodnošljivo visoke" troškove ako Rusija, najveći dobavljač u regionu, značajno ograniči ili prekine protok, piše 14.maja **Bloomberg**.

Evropska komisija planira da preporuči dogovor o zajedničkim principima kako bi se pripremili za širi poremećaj i vanrednu situaciju u regionu ili širom EU, u kojoj tržišta gasa više ne mogu da uravnoteže ponudu i potražnju, navodi se u nacrtu dokumenta koji je video Bloomberg. Zabrinutost za snabdevanje gasom opterećuje evropska energetska tržišta dok Moskva uzvraća na sankcije EU vlastitim merama protiv nekih gasnih kompanija u regionu.

Uvođenje maksimalne regulisane cene u hitnim slučajevima bilo bi ograničenog trajanja, a tržišna cena bi se koristila što je duže moguće, navodi Komisija u nacrtu koji bi trebalo da bude predložen na usvajanje 18. maja.

„Jedna od mogućnosti bi bila da se ograniči formiranje cena tokom ovog scenarija poremećaja ograničavanjem cene na evropskim berzama gasa, ali takva gornja granica se generalno može uvesti na različite načine i može intervenisati na različitim nivoima lanca vrednosti gasa“, komisija navodi se u dokumentu. „Ako je predviđena kompenzacija, ova vrsta intervencije bi mogla zahtevati preterano javno finansiranje.“

Omogućavanje vladama da prošire regulaciju maloprodajnih cena prirodnog gasa. Vanrednu podršku likvidnosti za trgovce robom koji su suočeni s visokim pozivima na maržu kao rezultat značajne nestabilnosti tržištay. Revizija ograničenja primenjenih na kratkoročnu volatilnost u internim pravilima trgovanja na evropskim berzama gasa

Predviđeno je da mere budu privremene i da se neće primenjivati nakon početka juna 2023.

Sigurnost evropskog snabdevanja energijom iz dana u dan sve manja

MOSKVA, BRISEL - Samo 24 sata nakon što je Ukrajina smanjila protok prirodnog gasa preko svoje teritorije u Evropu, otkrivajući mešanje ruskih trupa, Gazprom je obustavio isporuke gasovodom Jamal-Evropa koji prolazi preko Poljske i prestao da šalje gas distributeru u Nemačku, prenose **agencije**.

Iako se radi o malim količinama, koje zajedno čine samo nekoliko procenata ukupne potrošnje gasa u Evropi, svako smanjenje zaliha naglašava ranjivost regiona.

"Vlade se sada moraju ponašati kao da su u vanrednoj situaciji", kaže za **CNN Business** Simone Taljapietra (Tagliapietra), viši saradnik u think tanku Bruegel.

Rusija je u prošlu sredu uvela sankcije za 31 stranu kompaniju, javila je državna novinska agencija **RIA Novosti**. Na listi su se našli Gazprom Germania i EuroPol Gaz, operater poljske dionice naftovoda Yamal-Europe.

"Neće biti odnosa sa ovim kompanijama, one su jednostavno zabranjene", rekao je u četvrtak portparol Kremlja Dmitrij Peskov.

Nemački ministar ekonomije Robert Habeck - čija je zemlja glavni kupac ruskog gasa - rekao je da Rusija više ne snabdeva podfirme Gazprom Germania, ali da su alternativne isporuke osigurane.

Cene fjučersa holandskog prirodnog gasa, evropskog merila, nakratko su porasle (14%) krajem prošle nedelje, ali su od tada ponovo pale, prema podacima Interkontinentalne berze.

Rusija je činila oko 45% ukupnog evropskog uvoza gasa 2021. Evropska unija predlaže da smanji potrošnju ruskog gasa za 66% do kraja godine, ali tek treba da predstavi detaljan plan kako da to postigne.

Skladišta gasa u EU su popunjena oko 37 posto, prema podacima Gas Infrastructure Europe. To je otprilike normalno za doba godine, ali daleko od cilja od 80% koji je blok postavio za novembar.

Dalja isključenja?

Ipak, s obzirom na rat koji besni, ne mogu se isključiti dalja zatvaranja ključnih tranzitnih ruta, kažu analitičari.

Tenzije bi mogle dodatno porasti ove nedelje, kada bi više evropskih energetske kompanije trebalo da plati gas Rusiji, rekao je Taljapietra.

"Još uvek čekamo da Komisija EU kaže da li je plaćanje u rubljama kršenje sankcija ili ne", dodao je. "Dakle, u naredne dve nedelje mogli bismo videti potencijalne prekide, ne možemo uzeti zdravo za gotovo."

Kaushal Ramesh, analitičar za gas i LNG u Rystad Energy, rekao je za **CNN Business** da bi Evropska unija trebalo da formira savez kupaca, u kojem bi zemlje zajednički nabavljale isporuke gasa od svih dobavljača, "što je pre moguće" kako bi sprečila zemlje da se takmiče za iste isporuke gasa uz podizanje cena.

Zemlje centralne i istočne Evrope bile bi najdirektnije pogođene padom protoka ruskog gasa kroz Ukrajinu, navodi se u istraživačkom izveštaju konsultantske

kompanije Eurasia Group.

Nemačka, najveća ekonomija bloka, posebno se oslanja na ruski prirodni gas, ali je relativno malo pogođena najnovijim zatvaranjem u Sohranivki. Većina svog gasa koji se uvozi iz Rusije penosi se gasovodom Severni tok 1 kroz Baltičko more.

Gasprom uverava evropske klijente da plaćaju gas ne kršeći sankcije

MOSKVA, LONDON - Ruski Gasprom pisao je svojim evropskim kupcima da mogu nastaviti da plaćaju prirodni gas bez kršenja sankcija.

Gasprom je poručio klijentima u pismu koje je **Bloomberg** video da nova naredba koju je Kremlj izdao 4. maja „pojašnjava proceduru“ iznesenu u početnoj uredbi o plaćanju u rubljama.

Platni sistem podrazumeva otvaranje dva računa kod ovlašćene banke, Gazprombanke, za prenos sredstava u evrima ili dolarima.

Gazprombank će prodati devize na Moskovskoj berzi MICEX-RTS i prebaciti prihode u rubljama na kupčev specijalni račun u rubljama.

Gazprombank će zatim prebaciti sredstva u rubljama sa računa kupca na Gaspromov račun u toj banci, pojašnjeno je evropskim kupcima iz ruskog gasnog kolosa.

Tržište je na ovu informaciju reagovalo u utorak padom cena gasa za 4,3%. Za junsko trgovanje na TTF berzi u Holandiji, cena megavat-sata u Evropi pala je na 89,75 evra u utorak, sa 93,78 evra dan ranije, prenosi agencija Anadolu.

Brisel nudi kompanijama rešenje za uvoz ruskog gasa

BRISEL - Evropska unija je spremna da ponudi svojim uvoznicima gasa rešenje da izbegne kršenje sankcija pri kupovini goriva iz Rusije i da i dalje efikasno ispuni zahteve Moskve za plaćanje u rubljama, piše 15. maja **Bloomberg** posle uvida u direktive Evropske Komisije o plaćanju gasa.

U novim direktivama, Evropska komisija planira da kaže da kompanije treba da jasno navedu da svoje obaveze smatraju ispunjenim kada plate u evrima ili dolarima, u skladu sa postojećim ugovorima, tvrde ljudi bliski dosijeu.

Izvršno telo EU prenelo je vladama da smernice ne sprečavaju kompanije da otvore račune u Gazprombanci i da će im omogućiti da kupuju gas pod sankcijama EU protiv Rusije.

U početku je EU tvrdila da mehanizam plaćanja koji traži Rusija daje Moskvi punu kontrolu nad procesom, krši ugovore i – što je najvažnije – krši sankcije bloka.

Doduše, Evropska komisija uzdržala se da kaže da li je i postojanje računa u rubljama u skladu sa propisima EU. Ranije su zvaničnici nagoveštavali, ali nikada u pisanoj

formi, da bi otvaranje takvog računa predstavljalo kršenje sankcija. Ažurirane smjernice, koje su predstavljene državama članicama, ne bave se ovom specifičnom tačkom, rekli su ljudi.

Nemačka domaćinstva imaju prioritet u snabdevanju gasom

BERLIN - "U slučaju vanredne situacije s gasom u Nemačkoj, bolnice, starački domovi, policijske stanice, kasarne, privatna domaćinstva... bili bi zaštićeni kupci koje bismo morali prvo snabdeti", rekao je Klaus Miler (Mueller), predsednik nacionalnog energetskeg regulatora Bundesnetzagentur odbacujući zahteve da se industriji da prioritet.

"Ova pravna situacija se neće promeniti", rekao je on (foto) na industrijskoj konferenciji koju je organizirao **Handelsblatt**, odgovarajući na pozive čelnika industrije da razmotre promenu redosleda prekida isporuke gasa kako bi se izbeglo blokiranje privrednih aktivnosti.

Prema sadašnjoj regulativi, isporuka gasa i prvo bila srezana industriji ako zalihe gasa značajno padnu, što je rizik koji se smatra verovatnim nakon što je Rusija napala Ukrajinu.

Britanija zadržava gornju granicu za cenu energije za domaćinstva

LONDON - Vlada Britanije planira da produži sa ograničavanjem računa domaćinstvima za energiju (struja/gas) čak i nakon 2023. godine, kada bi trebalo da istekne važeći zakon, objavio je 11. maja londonski **The Telegraph**.

Vlada navodi da je gornja granica najbolji način zaštite miliona domaćinstava širom zemlje, uprkos nedavnim rekordnim porastima računa za energiju do kojih je došlo kada je ograničenje cena bilo na snazi.

Ofgem uvodi kvartalnu reviziju cena

LONDON - Britanski energetske regulator Ofgem rekao je 16. maja da planira da preispita gornju granicu za potrošačke račune za energiju kvartalno, a ne dvaput godišnje kako bi se prilagodio promenama cena na tržištu i pomogao u sprečavanju propasti većeg broja snabdevača.

Britanija je uvela gornju granicu cena 2019. kako bi sprečila kompanije da naduvavaju račune potrošačima, ali je više od 25 snabdevača propalo lane zbog rekordno visokih veleprodajnih cena energije, a uz gornju granicu koja ih sprečava da prebacuju troškove na kupce.

Planovi EU za gas bi mogli koštati 250 mlrd evra više u 2030. od očekivanja

LONDON - Trenutni planovi EU za korišćenje prirodnog gasa mogli bi dodati računu za energiju zemljama ovog bloka u 2030. godini 250 milijardi evra zbog visokih cena ovog energenta, pokazuje analiza konsultanata **Ember** i **Global Witness**.

Analiza je izračunala troškove uvoza i proizvodnje gasa u EU prema različitim scenarijima potrošnje te sirovine, upoređujući ih sa

prognozama troškova koje je prvobitno pripremila Evropska komisija.

Planirani nivoi upotrebe evropskog gasa u okviru paketa politike EU „Fit-for-55” bi značili da će se najmanje 42 milijarde evra više potrošiti na gas 2030. godine nego što se prvobitno očekivalo. Ali ako se današnje visoke cene nastave ovo se penje na neverovatnih 250 milijardi evra.

I dok strategija Evropske komisije REPowerEU ima za cilj smanjiti kontinentalni uvoz ruskog gasa, ona se i dalje toliko oslanja na ovo gorivo da bi Evropa bila izložena povećanju računa od 34 milijarde evra prema predviđenim cenama

global witness

2030., odnosno 203 milijarde evra po današnjim cenama prirodnog gasa, prenosi u sredi na svom portalu Global Witness.

EU: Cena oslobađanja od ruske energije 195 mlrd evra

LONDON - EU će morati da potroši skoro 200 milijardi evra u narednih pet godina kako bi osigurala energetska nezavisnost od Rusije, prema preliminarnim planovima koji postavljaju agresivne ciljeve u oblastima kao što su čista energija i smanjenje potrošnje.

Nacrtn predloga Evropske komisije, koji je video **Financial Times**, pokazuje da Brisel predviđa da će od sada do 2027. godine biti potrebno dodatnih 195 milijardi evra ulaganja, pored planova za povećanje potrošnje na smanjenje emisija ugljenika.

EU će takođe morati da smanji potrošnju energije više nego što se ranije mislilo kako bi ispunila ambiciozne ciljeve neto nulte emisije ugljenika do 2050. godine.

Predlozi bi trebalo da budu objavljeni sledeće nedelje, piše londonski poslovnik.

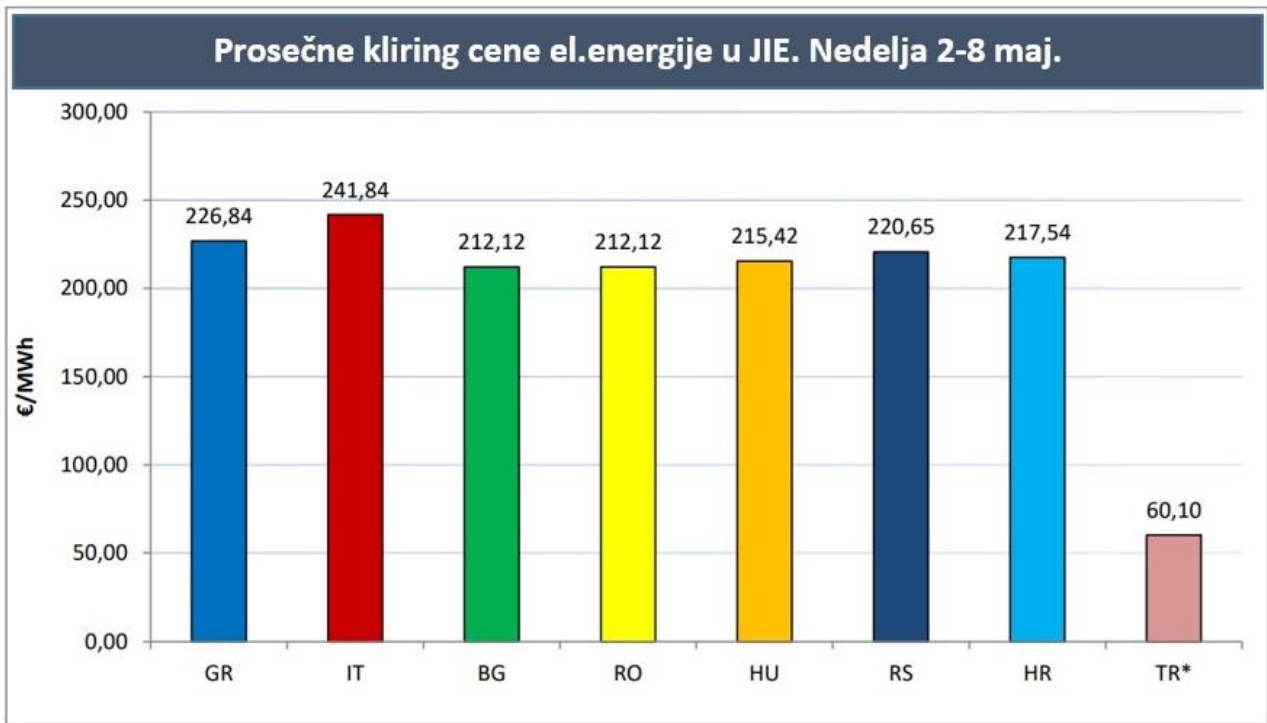
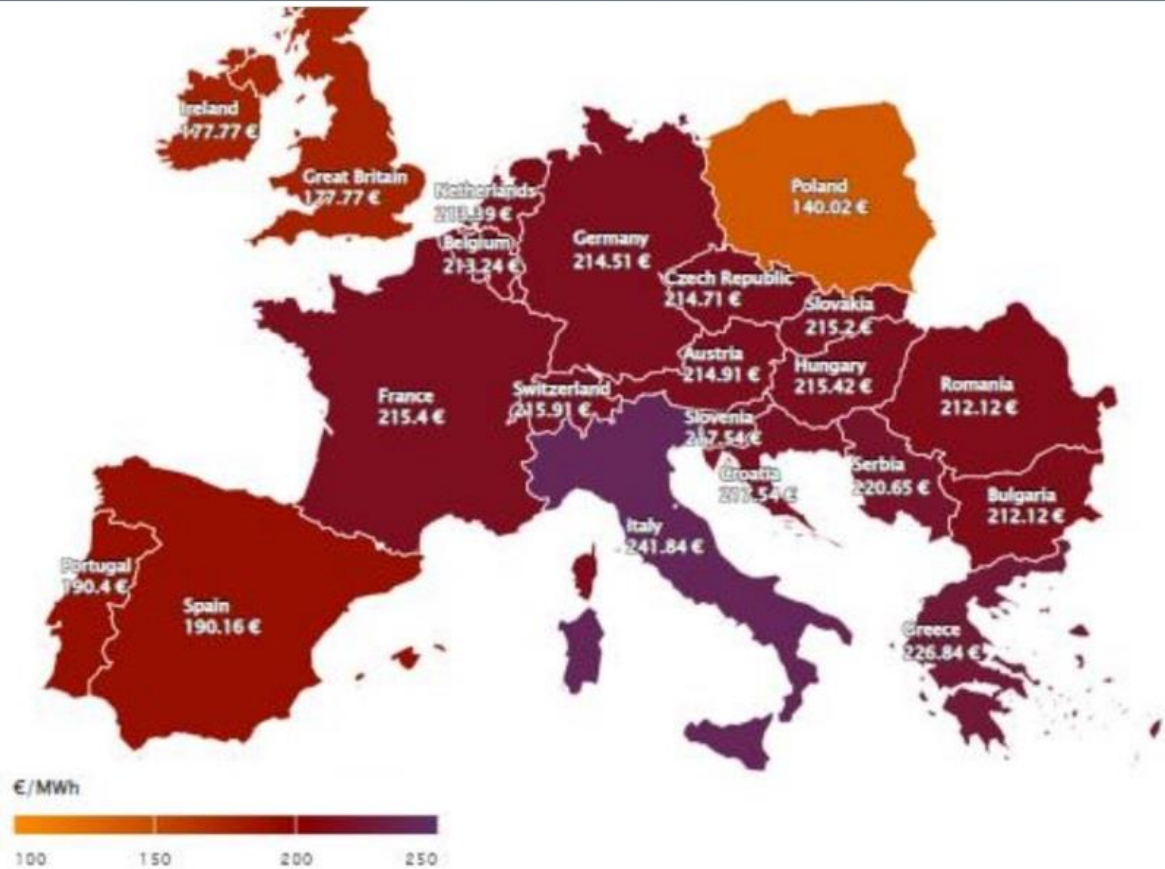
Skuplji gas za bugarske potrošače

SOFIJA - Bugarski energetska regulator je odobrio povećanje veleprodajne cene prirodnog gasa za maj na 162,17 leva (86,25 dolara/82,91 evra) po MWh, u odnosu na 142,59 leva po MWh u aprilu, mesecu u kojem je ruski Gasprom zaustavio isporuke gasa Bugarskoj zbog odbijanja da plaća taj energent u rubljama.

Jednostrana odluka Gasproma glavni je razlog za povećanje cena, navodi Regulatorna komisija za energetiku i vodu u saopštenju od 13. maja.

Evropa: Prosečne cene el.energije za dan unapred. Nedelja 2-8 maj

*Informacije objavljene u ovom Biltenu ne treba nužno tumačiti kao opredeljenje AERS prema temama kojima se bave
Selektovao i uredio Dušan Daković – dusan.dakovic@aers.rs*